

ชื่อวิจัย การศึกษาผลของการใช้สิ่งเร้าเสริมแรงต่อการฝึกกิจกรรม เพื่อพัฒนาทักษะจำเป็นเฉพาะ
ความพิการของกรณีศึกษา บุคคลที่มีความบกพร่องทางด้านร่างกาย ที่รับบริการ ณ
ศูนย์ การเรียนเฉพาะความพิการตำบลเสริมชัยอำเภอเสริมงาม จังหวัดลำปาง ภาคเรียน
ที่ ๑ ปีการศึกษา ๒๕๖๐

ผู้วิจัย นางสาวรักศิธร ศรีแก้ว

บทคัดย่อ

การศึกษาผลของการใช้สิ่งเร้าเสริมแรงต่อการฝึกกิจกรรม เพื่อพัฒนาทักษะจำเป็นเฉพาะความพิการของกรณีศึกษา บุคคลที่มีความบกพร่องทางด้านร่างกาย ที่รับบริการ ณ ศูนย์การเรียนเฉพาะความพิการตำบลเสริมชัยอำเภอเสริมงาม จังหวัดลำปาง ภาคเรียนที่ ๑ ปีการศึกษา ๒๕๖๐ กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนพิการทางร่างกายหรือการเคลื่อนไหว จำนวน ๑ คน ที่มารับบริการ ณ ศูนย์การเรียนเฉพาะความพิการตำบลเสริมชัยอำเภอเสริมงาม จังหวัดลำปาง ภาคเรียนที่ ๑ ปีการศึกษา ๒๕๖๐ เลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling) เครื่องมือที่ใช้การวิจัย คือ โปรแกรมปรับพฤติกรรมกิจกรรมการทำกิจกรรมในการฝึกเดินทรงตัวโดยใช้ราวฝึกเดินแบบแผนการทดลองเป็น Single Subject Design ประเภทการทดลองแบบสลับกลับ (Reversal design หรือ A-B-A-B Design) โดยการใช้นวัตกรรมสิ่งเสริมแรง สามารถเพิ่มความสามารถในการเดินได้ ตามแนวคิดเกี่ยวกับ การรับรู้ความรู้สึกเกี่ยวกับการทรงตัวของร่างกายในที่นี้ จะเป็นการรับรู้ความรู้สึกที่เกี่ยวข้องกับการรับรู้ความสัมพันธ์ระหว่างตนเองกับสิ่งแวดล้อมรอบข้าง ประกอบด้วย ๑) การมองเห็นจะรายงานถึงตำแหน่งและแนวของร่างกายเชิงสัมพันธ์กับสิ่งแวดล้อม ๒) การรับรู้ความรู้สึกทางระบบ เวสติบูลาร์ (Vestibular) ซึ่งควบคุมการทรงตัวจะถูกกระตุ้นเมื่อร่างกายหมุนหรือเคลื่อนไหวรายงานการเปลี่ยนตำแหน่งของร่างกายและศีรษะ และ ๓) การรับรู้ต่อการเคลื่อนไหวจากระบบประสาทสัมผัส ซึ่งจะรายงานตำแหน่งการจัดท่าทางการเคลื่อนไหวของร่างกาย และความสัมพันธ์ระหว่างตำแหน่งของส่วนต่างๆของร่างกาย ซึ่งการรับรู้ความรู้สึกสัมผัสนี้ เป็นการรับรู้ความรู้สึกผ่านแรงกดทางผิวหนังภายในกล้ามเนื้อและข้อต่างๆ ทำให้กรณีศึกษานี้มีการปรับท่าทางและการทรงตัวในทำนองที่ดีขึ้นตามมา และในระหว่างการทดสอบการทำกิจกรรมกรณีศึกษามีความสามารถในการการเดินทรงตัวได้ดีขึ้น อีกทั้งยังพบว่า ระหว่างทำกิจกรรมในการหยิบจับวัตถุใส่ตะกร้ากรณีศึกษาสามารถทรงตัวได้อย่างอิสระ มากขึ้นซึ่งผลการวิจัยในชั้นเรียนนี้สอดคล้องกับแนวคิดของ สกินเนอร์ (Skinner) (กฤษณา ศักดิ์ศรี.๒๕๓๐) นักจิตวิทยาการศึกษา ที่กล่าวว่า "การเสริมแรง จะเป็นสิ่งสำคัญที่จะทำให้บุคคลแสดงพฤติกรรมซ้ำ และพฤติกรรมของบุคคลส่วนใหญ่จะเป็นพฤติกรรมการเรียนรู้แบบปฏิบัติ

คำสำคัญ สิ่งเร้าเสริมแรง